

GIJSBERT KNIJFF, MESSESTEECKER.

Het beroep van „messesteecker” dat enige Utrechtse burgers in het midden der 16de eeuw uitoefenden, is minder moorddadig dan men bij eerste lezing zou vermoeden. Het was er een van de meest vreedzame. In die jaren was het een gebruik om het zakmes, de degen en dergelijke voorwerpen, die ten dele als luxe werden beschouwd, op het heft of gevest te doen versieren met het familie-wapen, een devies, naam of enig ornament. Gijsbert Knijff, de graveur, d.i. „steecker” schijnt zich voor deze soort werkzaamheden bijzonder geïnteresseerd te hebben. In de kwaliteit van messesteecker wordt hij vele malen genoemd. Ook voor het stadsbestuur heeft hij opdrachten uitgevoerd, wat o.m. uit deze notitie in de Kameraarsrekeningen van 1551 blijkt:

„Hem Gijsbert Knijff, messesteecker, betaalt 8 sc. 9 penn. uut sake hij in September op vijff dezer stads beckens (voor omroeper) in het midden gesteeken heeft dezer stadt wapens ende daeronder 't woort Utrecht”. — „Noch heeft hij op vijff speijtsen (lansen voor de wachtlieden) desgelijcx, als voren gesteken die stadts wapens, ende daeronder Utrecht”.

De voorwerpen, die hij voor het stadsbestuur versierde, dienden als „vereering” aan hen, die zich om een of andere reden, voor de stad of burgerij verdienstelijk hadden gemaakt, evenals men voor sommige ingezetenen „glaesen”, d.w.z. geschilderde ruiten liet maken en bij bijzondere gelegenheden aanbood. Ook over die glazen laten de archivalia herhaaldelijk lezen.

Ook zijn naam Knijff was op zijn beroep toepasselijk. Knijff of cniyf was in de middeleeuwen en in de 16de eeuw de algemeen gebruikelijke benaming voor mes, in het bijzonder voor knipmes. Nog heden ten dage wordt een zakmes knijf geheten, in het bijzonder in de provincie, vooral in het Zuiden, en wellicht ook elders. De familienaam Knijff komt reeds in de 15de eeuw veelvuldig voor en was eigen aan enige geslachten van graveurs, goud- en zilversmeden, enz.

OUDEGEIN.

Aan de weg Utrecht—Vreeswijk, even buiten het dorp Jutphaas, ligt verscholen tussen hoog geboomte het huis Oudegein. Het huis stamt uit de eerste helft van de 17de eeuw, het is sober van architectuur, goed van verhoudingen en in volkomen harmonie met de directe omgeving. De heer W. J. Varik, die er in „Heemschut” een artikel aan wijdt, noemt het een der best bewaard gebleven voorbeelden van dit soort bouwkunst uit onze glorie-tijd.